

dr hab. Piotr Nykiel
Instytut Orientalistyki
Katedra Turkologii

DOROBEK NAUKOWY I WYKAZ PUBLIKACJI

Projekty badawcze

1. „Pierwsza Polska Ekspedycja Nurkowa do Dardaneli, 2011” (kierownictwo naukowe projektu realizowanego przez Stowarzyszenie Wyprawy Wrakowe),
2. „Pierwsza Polsko-Turecka Ekspedycja Nurkowa do Dardaneli, 2013” (kierownictwo naukowe projektu przygotowywanego przez Stowarzyszenie Wyprawy Wrakowe we współpracy z Onsekiz Mart Üniversitesi w Çanakkale) – w październiku 2013 r., po dwóch latach przygotowań, realizacja projektu została zawieszona z uwagi na zrealizowanie go przez ekipę turecką (bez wiedzy strony polskiej);

Działalność ekspercka

- Udział w programie „Avrupa Vizyonu” wyemitowanym przez turecką telewizję publiczną TRT w dniu 29 marca 2006;
- Ekspert Państwowej Komisji Egzaminacyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości dla Tłumaczy Przysięgłych z jęz. tureckiego (2005-2017);
- Udział (wspólnie z prof. dr. hab. Dariuszem Kołodziejczykiem i prof. dr. hab. Tadeuszem Majdą) w programie „Spór o historię”, wyemitowanym 6 lutego 2014 przez kanał TVP Historia, w związku z 600-leciem nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską a Turcją (program obejrzyć można pod linkiem: <https://vod.tvp.pl/programy,88/spor-o-historie-odcinki,273592/odcinek-87,S01E87,326491>);
- Wywiad na temat 600-lecia stosunków polsko-tureckich dla radia RMF Classic, wyemitowany 3 kwietnia 2014;
- Autor i kurator wystawy „Gallipoli – 100 lat po bitwie”, eksponowanej w: Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego (19 lutego – 7 kwietnia 2015), Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie (15 – 24 kwietnia 2015), Porcie Lotniczym Poznań – Ławica (w ramach „Aerofestivalu 2015” – 13-14 czerwca 2015), Muzeum Historycznym Miasta Gdańska (26 czerwca – 19 lipca 2015), Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu (30 lipca – 8 września 2015), Młodzieżowym Domu Kultury w Toruniu (24 września – 7 października 2015);
- Autor i kurator wystawy „Kiedy Turek napoi konia w Wiśle. Żołnierze osmańscy na froncie wschodnio-galicyjskim (1916-1917)”, eksponowanej w: Muzeum Uniwersytetu

- Jagiellońskiego w Krakowie (3 lutego – 6 marca 2016), Muzeum w Chrzanowie im. Ireny i Mieczysława Mazarakich (10-30 marca 2016), Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie (20-25 kwietnia 2016), Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Melchiora Wańkowicza w Stalowej Woli (12-24 maja 2016), Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu (10 czerwca – 3 lipca 2016), Muzeum Okręgowym w Rzeszowie (26 sierpnia – 11 września 2016), Muzeum Lubelskim w Lublinie (17 września – 7 października 2016), Nadbałtyckim Centrum Kultury w Gdańsku (13-29 stycznia 2017),
- Konsultacja naukowa przekładu powieści N. Gürsela pt. *Mehmet Zdobywca* [tyt. oryginału: *Boğazkesen. Fatih'in Romanı*] w przekładzie P. Kawuloka, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2017,
  - Konsultacja naukowa wystawy „Stambuł. Dwa światy, jedno miasto” (Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków 8 maja – 2 września 2018);
  - Udział (wspólnie z dr hab. Marzanną Pomorską) w 20. odcinku programu *Historia dzieje się!* (premiera w dniu 5 kwietnia 2023; program dostępny pod adresem: https://www.youtube.com/watch?v=sp_xCXMPHkg);

Członkostwo w instytucjach naukowych

1. Członek Korespondencyjny Türk Tarih Kurumu [Tureckie Towarzystwo Historyczne] (od 2021),
2. Członek The Gallipoli Association, Wielka Brytania (od 2006 r.),
3. Członek Society for Military History, Stany Zjednoczone (od 2009 r.),
4. Członek Gallipoli & Dardanelles International, Wielka Brytania (od 2013 r.)
5. Zastępca przewodniczącego Komisji Historii Wojen i Wojskowości Polskiej Akademii Umiejętności (od 2021 r., członek od 2017 r.),
6. Członek Grupy Badawczej do Spraw Współczesnej Turcji przy Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego (od 2014 r.),
7. Członek Komitetu Redakcyjnego półrocznika „Türkiyat Mecmuası”, wydawanego przez Instytut Turkologii Uniwersytetu Stambulskiego (od 2019 r.),
8. Członek Rady Naukowej Instituut voor Turkse Studies, Utrecht (od 2011 r. do rozwiązania Instytutu w 2015 r.),
9. Członek Komitetu Redakcyjnego wydawanego w Utrechcie „International Review of Turkish Studies” (od 2011 r. do zakończenia wydawania czasopisma w 2015 r.),
10. Stały recenzent czasopisma „Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları / Recent Period Turkish Studies” wydawanego przez Uniwersytet Stambulski (od 2017 r.),
11. Członek i ekspert Stowarzyszenia Wyprawy Wrakowe (od 2011 r.);

Stypendia

1. Ośmiomiesięczne stypendium naukowo-badawcze Ministerstwa Edukacji Republiki Turcji (Ankara – Çanakkale – Stambuł, 1997/98),
2. Wyjazd na Orta Doğu Teknik Üniversitesi w ramach programu Erasmus dla pracowników (Ankara, maj 2013);

Wykłady gościnne na uniwersytetach oraz w instytucjach naukowych i kulturalnych

1. *XV Korpus Armii Imperium Osmańskiego na froncie wschodnio-galicyjskim (1916-1917)* – Komisja Historii Wojen i Wojskowości PAU, Kraków, 29 stycznia 2013,
2. *The Ottoman Troops on the Galician Front in 1916-1917* – Wydział Historyczny Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara, 20 maja 2013 (w ramach programu Erasmus),
3. *A brief History of Polish-Turkish Diplomatic Relations* – Wydział Stosunków Międzynarodowych, Instytut Badań Strategicznych, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 21 maja 2013 (w ramach programu Erasmus),
4. *Role of the Coastal Artillery in the Dardanelles Battle of March 18, 1915* – Çanakkale Derneği, Ankara, 22 maja 2013 (w ramach programu Erasmus),
5. *First Polish Diving Expedition, Gallipoli 2011* – Çanakkale Derneği, Ankara, 22 maja 2013 (w ramach programu Erasmus),
6. *Kiedy Turek napoi konia w Wiśle... Żołnierze tureccy na froncie wschodnio-galicyjskim w latach 1916-1917* – cykl wykładów w ramach projektu „Skrzydła Wielkiej Wojny – Małopolska 1914-2014”, realizowanego przez Muzeum Lotnictwa Polskiego, Kraków (27 lipca 2014), Nowy Targ (10 sierpnia 2014), Łososina (17 sierpnia 2014),
7. *Bir Tarihçinin 600 Yıllık Polonya-Türkiye İlişkilerine Genel Bakışı* – Festiwal Dyplomacji, Rzym, 23 października 2014,
8. Cykl wykładów pt. *Gallipoli – 100 lat po bitwie* wygłoszonych w: Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie (14 kwietnia 2015), Muzeum Historycznym Miasta Gdańska (25 czerwca 2015), Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu (29 lipca 2015), Młodzieżowym Domu Kultury w Toruniu (23 września 2015);
9. Cykl wykładów pt. *Kiedy Turek napoi konia w Wiśle. Żołnierze osmańscy na froncie wschodnio-galicyjskim (1916-1917)* wygłoszonych w: Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (3 lutego 2016), Muzeum w Chrzanowie im. Ireny i Mieczysława Mazarakich (10 marca 2016), Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie (20 kwietnia 2016), Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Melchiora Wańkowicza w Stalowej Woli (11 maja 2016), Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu (9 czerwca 2016), Muzeum Okręgowym w Rzeszowie (26 sierpnia 2016), Muzeum Lubelskim w Lublinie (16 września 2016), Nadbałtyckim Centrum Kultury w Gdańsku (13 stycznia 2017),
10. „*Każdy żeglarz, który atakuje fort jest głupcem*”. *Dardanele 19 lutego – 18 marca 1915* – Komisja Historii Wojen i Wojskowości PAU, Kraków, 14 lutego 2017,
11. *Tureckie cmentarze wojenne z lat 1916-1917 na dawnym terytorium Austro-Węgier* – Komisja Historii Wojen i Wojskowości PAU, Kraków, 10 kwietnia 2018,
12. *Polonya'nın Yeniden Bağimsizliğine Kavuşması ve Türkler* – Uniwersytet Stambulski, Stambuł, 11 maja 2018 (w ramach „Dni Polskich”),
13. *Pięknie się też Konstantynopol pali* – Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków, 14 czerwca 2018,
14. *Kazimierz Kuzyk (1892-1963) – zapomniany fotograf dworu i armii osmańskiej*, Komisja Historii Wojen i Wojskowości PAU, Kraków, 10 marca 2020,
15. *Narodziny Republiki Turcji*, Konsulat Generalny Honorowy Republiki Turcji w Krakowie, 27 października 2022;

Książki

1. *Wyprawa do Złotego Rogu. Działania wojenne w Dardanelach i na Morzu Egejskim (sierpień 1914 – marzec 1915)*, Wydawnictwo Arkadiusz Wingert, Kraków – Międzyzdroje 2008; 373 strony,
2. *Gallipoli – 100 Years After The Battle / Savaştan 100 Yıl Sonra Çanakkale / Gallipoli – 100 lat po bitwie*, Exhibition Catalog – Sergi Kataloğu – Katalog Wystawy, Yunus Emre Enstitüsü – Centrum Kultury Tureckiej w Warszawie, Kraków – Warszawa 2015; 80 stron,
3. *Türk Atları Vistül Nehrinden Su İçtiğinde / Kiedy Turcy napoją konie w Wiśle / When the Turks Water Their Horses in Vistula*, [katalog wystawy pt. Kiedy Turek napoi konia w Wiśle. Żołnierze osmańscy na froncie wschodnio-galicyjskim (1916-1917)], Yunus Emre Enstitüsü – Centrum Kultury Tureckiej w Warszawie, Warszawa 2016; 60 stron,
4. M. Ş. Yazman, *Gdzież jest ta Galicja, panie dowódco? Mehmeçik w Europie. Turcy na froncie galicyjskim 1916-1917* [tytuł oryginału: *Kumandanım Galicya ne Yana Düşer? Mehmetçik Avrupa 'da*] (przekład i opracowanie naukowe), Wydawnictwo Wingert, Kraków 2016; 412 stron;
5. *Mahometanie Wernyhory. Turcy na froncie galicyjskim w latach 1916-1917*, Wydawnictwo Libron, Kraków 2020; 740 stron;

Rozdziały w pracach zbiorowych

1. *Słów kilka o tym, co łączy Wernyhore z krakowską turkologią*, „Od Anatolii po Syberię. Świat turecki w oczach badaczy” (red. E. Siemieniec-Gołaś, J. Georgiewa-Okoń), Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2010, s. 143-148,
2. *Six Hundred Years of Polish-Turkish Relations / 600 lat stosunków polsko-tureckich*, (red. R. Kusek, J. Sanetra-Szeliga), „Does Poland Lie on the Mediterranean? / Czy Polska leży nad Morzem Śródziemnym?”, Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków 2012, s. 192-213,
3. *Tulumbacilar – gdzie są strażacy z tamtych lat...*, (red. T. Majda), „Studia z dziejów i kultury ludów tureckich”, Wydawnictwo Akademickie DIALOG, Warszawa 2013, s. 213-218,
4. *The 15th Corps of the Ottoman Army on the Galician Front in the Light of the “Harp Mecmuası” Biweekly Magazine*, “Discussions on Turkology. Questions and Developments of Modern Turkology Studies / Türkoloji Tartışmaları. Başarı ve Zaaflarıyla Çağdaş Türkoloji”, (edit. Öztürk Emiroğlu, Marzena Godzińska, Filip Majkowski), Department of Turkish Studies and Inner Asian Peoples, Faculty of Oriental Studies, University of Warsaw, Warsaw 2014, s. 128-134,
5. *Some reflections on the effectiveness of the Ottoman Navy in the Balkan Wars of 1912-1913 / 1912-1913 Balkan Savaşları 'nda Osmanlı Donanması 'nın etkinliği üzerine bazı düşünceler*, „The Centenary of the Balkan Wars (1912- 1913): Contested Stances / 100. Yılında Balkan Savaşları (1912- 1913): İhtilaflı Duruşlar”, (edit. Mustafa Türkeş), Türk Tarih Kurumu, Ankara 2014, s. 923-928,
6. *XV Korpus Armii Imperium Osmańskiego na froncie wschodnio-galicyjskim (1916-1917)*, „Prace Komisji Historii Wojen i Wojskowości PAU” (red. W. Rojek, G. Korczyński), t. IX, Polska Akademia Umiejętności, Kraków 2015, s. 45-62,

7. *Kontakty wojskowe między Polakami a Turkami w okresie pierwszej wojny światowej*, „W służbie obcych monarchów i państw” (red. T. Ciesielski), Polskie Towarzystwo Heraldyczne, Wydawnictwo DiG, Warszawa 2015, s. 359-366,
8. *Birinci Dünya Harbi Döneminde Polonyalılar ile Türkler Arasındaki Askeri İlişkiler / Military Relations Between Poland and Turkey During World War I*, „600. Yılında Türkiye-Polonya İlişkiler Sempozyumu Bildirileri / Proceedings of the Symposium on the 600th Year of Polish-Turkish Relations” (edit. H. Topaktaş), T.C. Başbakanlık Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü, Ankara 2015, s. 74-89,
9. (współautorstwo z J. Malinowskim) *Ostatni morskcy strażnicy Imperium Osmańskiego*, „Okrety Wojenne”, numer specjalny 62, 2017, s. 35-51,
10. *Konrtorpedowce typu „Yadigâr-ı Millet”*, „Okrety Wojenne”, numer specjalny 62, 2017, s. 52-74,
11. *Stawiacz min Nusret – „życie po życiu”*, „Okrety Wojenne”, numer specjalny 62, 2017, s. 131-132,
12. *Çanakkale Müstahkem Mevki Topçusunun 18 Mart 1915 Muharebesi 'nde Oynadığı Gerçek Rol*, „On Beşinci Askerî Tarih Sempozyumu Bildirileri / 15th Military History Symposium Papers – ‘100’üncü Yıl Dönümünde Çanakkale Muharebeleri’ / ‘Çanakkale Campaign in its 100th Anniversary’ (21-27 Mart 2015 – İstanbul / Istanbul, 21-27 March 2015)”, Genelkurmay Personel Başkanlığı Askerî Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara 2017, s. 55-60,
13. *Turecka droga do nowoczesności / Turkey's path to modernization*, „Stambuł. Dwa światy, jedno miasto / Istanbul. Two words, one city” (red. M. Daszewska), Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków 2018, s. 11-45,
14. „*Każdy żeglarz, który atakuje fort jest głupcem*”. *Dardanele, 19 lutego – 18 marca 1915*, „Wielki przełom. Konflikty zbrojne i przemiany wojskowości 1912-1923” (red. M. Baczkowski”, Polska Akademia Umiejętności, Kraków 2018, s. 77-93,
15. *Ottoman Soldiers in Galicia (1916-1917) in the Photographs of Kazimierz Kuzyk*, “Turkic Peoples Through the Ages and Lands... / Asırlar Boyunca Türk Halkları ve Toprakları... / Тюркские народы на протяжении веков и земель...”, (red. M. Godzińska, K. B. Stanek), Faculty of Oriental Studies, University of Warsaw, Warszawa 2018, s. 154-172,
16. *Kazimierz Kuzyk (1892-1963). Forgotten Photographer of the Ottoman Army and Dynasty*, “9. Milletlerarası Türkoloji Kongresi Bildiriler Kitabı / 9th International Congress of Turcology Proceedings Book”, (ed. F. Korkmaz), İstanbul Üniversitesi Yayınevi / Istanbul University Press, İstanbul 2023, s. 747-764;

Słowniki

1. (współautorstwo z Barbarą Podolak) *Kieszonkowy słownik turecko-polski polsko-turecki z gramatyką i rozmówkami*, Krakowskie Wydawnictwo Naukowe, Kraków 2008; 631 stron

Redakcja i współautorstwo

1. *Lehistan'dan bugünkü Polonya'ya* [oficjalna książka promocyjna Ambasady RP w Ankarze], Ankara 2001 (wydanie I; 92 strony), Ankara 2003 (wydanie II, poszerzone; 105 stron),
2. *Z dziejów floty tureckiej*, „Okrety Wojenne”, numer specjalny 62, 2017; 160 stron.

3. „Türkiyat Mecmuası / Journal of Turkology”, red. Balcı M., red. numeru Nykiel P., İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Cilt 31, Sayı 2, Yıl 2021;

Recenzje wydawnicze

- książek:
  1. Adam Szymański (red.), *Turcja i Europa. Wyzwania i szanse*, PISM, Warszawa 2011,
- artykułów w czasopismach:
  1. „British Journal of Middle Eastern Studies”,
  2. „Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi”,
  3. „Polityka i Społeczeństwo”,
  4. „Przegląd Orientalistyczny”,
  5. „Studia Azjatyckie”,
  6. „Studia Historyczne”,
  7. „Textus et Studia”;

Artykuły recenzyjne

1. *Na odsiecz Turkom broniącym Galicji*, „Studia Historyczne”, R. LVII, 2014, Z. 3 (227), s. 391-399 [recenzja artykułu K. Bassary pt. *Turecka odsiecz – historia walk tureckiego XV korpusu w Galicji w latach 1916–1917*, zamieszczonego w „Przeglądzie Tatarskim” Nr 1/2011 (s. 7–10)],
2. „Echoes From the Deep” – *A Huge Academic Mystification* (https://www.navyingallipoli.com/Dive_Expedition_2013.asp);

Artykuły

1. *Porażka Floty Sprzymierzonej w Dardanelach (18 marca 1915)*, „Morza, Statki i Okręty”, nr 4, lipiec-wrzesień '98, s. 48-55,
2. (współautorstwo z Beatą Nykiel) *Półksiężyc w Galicji*, „Komandos”, 1998, cz.1 nr 11(75), s. 43-46; cz. 2 nr 12(76), s. 40-41,
3. *Ostatnia misja „E15”*, „Okręty Wojenne”, 1/2000(36), s. 14-19,
4. *Was it Possible to Renew the Naval Attack on the Dardanelles Successfully the Day After 18th March?*, „The Gallipoli Campaign International Perspectives 85 Years On – Conference Proceedings 24-25 April 2000”, Atatürk & Gallipoli Campaign Research Center, Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale 2002, s. 110-115,
5. *Some comments and further information on never trust a fisherman memories of the 2002 tour*, „The Gallipolitan”, No.: 102 Autumn 2003, London, s. 14-16,
6. *The Role of the Turkish Strategists in Shaping the Early Conceptions of Defense of the Dardanelles (September 1914 – March 18, 1915)*, [w:] „Beşinci Uluslararası Atatürk Kongresi, 8-12 Aralık 2003, Ankara / The Fifth International Congress on Atatürk, December 8-12, 2003, Ankara”, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara 2005, Cilt II / Vol. II, pp. 1003-1008,

7. *Minesweeping Operation in the Dardanelles (February 25 – March 17, 1915)*, “The Turkish Yearbook of Gallipoli Studies”, Issue: 2, March 2004, s. 81-115,
8. *The Poles in the Gallipoli Campaign*, “The Gallipolian”, No.: 105 Autumn 2004, London, s. 48-50,
9. *Operacja tralowania min w Dardanelach (25 lutego – 17 marca 1915)*, „Okrety Wojenne”, nr 3/2005 (71), s. 20-29 (przekład na jęz. polski artykułu wzmiankowanego w pkt. 7),
10. *Credibility of Historical Sources Confronted with Battlefield Research. Outline of the Issue on the Example of two Demolition Landings in Kumkale and Seddülbahir (February, 26 and 27, 1915)*, “Gallipoli in Retrospect 90 Years on / 90. Yıl Dönümünde Çanakkale Savaşlarını Düşünürken”, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Atatürk ve Çanakkale Savaşları Araştırma Merkezi, Çanakkale 2005, s. 83-94 (tureckie tłumaczenie tego artykułu w tej samej książce na stronach 95-100),
11. *Goblo! Rajd na Imroz 20 stycznia 1918*, „Okrety Wojenne”, 1/2008(87), s. 24-30,
12. „*Gone but not forgotten*” – *Ofiary rajdu Goebena i Breslaua na Imroz (20 stycznia 1918)*, „Okrety Wojenne”, 3/2009(95), s. 18-20,
13. *Turecki krążownik pancernopokładowy „Hamidiye”*, „Okrety Wojenne”, cz. 1 2/2010(100), s. 23-37; cz. 2 3/2010(101), s. 16-24,
14. *Osmanlı Donanma Cemiyeti – Stowarzyszenie na rzecz Floty Osmańskiej*, „Okrety Wojenne” nr 2/2011(106), s. 21-26,
15. *Osmanlı Donanma Cemiyeti – the Association for the Ottoman Navy* [tłumaczenie artykułu *Osmanlı Donanma Cemiyeti – Stowarzyszenie na rzecz Floty Osmańskiej*], https://www.navyingallipoli.com/Articles_English.asp,
16. (współautorstwo z P. Wytykowskim i R. Zajderem) *Raport z ekspedycji Gallipoli 2011*, „Okrety Wojenne” nr 2/2012(112), s. 32-40; angielska wersja tekstu: https://www.navyingallipoli.com/Dive_Expedition_2011.asp,
17. *Pancerniki typu „Brandenburg” w służbie tureckiej*, „Okrety Wojenne” cz. 1 5/2012(115), s. 20-29; cz. 2 6/2012(116), s. 9-13,
18. *Kiedy Turek napoi konia w Wiśle... / When a Turk Waters His Horse at the Vistula...*, „Herito”, nr 14/2014, s. 72-79,
19. *Osmanlı'nın Galicya'da ne işi vardı?*, „Atlas Tarih”, Sayı: 30/2014, s. 86-93,
20. *The 15th Corps of the Imperial Ottoman Army on the Eastern Galician Front (1916 – 1917)*, “Belleten”, 284, Cilt: LXXIX – Sayı: 284 – Yıl: 2015 Nisan, s. 335-350, [6],
21. *Ottoman Soldiers in the Hospitals of the Kraków Fortress in 1916–1919*, „Studia Historyczne”, R. LVIII, 2015, Z. 1 (229), s. 87-106,
22. *1916 ile 1919 Yılları Arasında Krakov Müstahkem Mevkii Hastanelerinde Osmanlı Askerleri (Polonya Kaynakları Işığında)*, “Belleten”, 287, Cilt: LXXX – Sayı: 287 – Yıl: 2016 Nisan, s. 261-278, [7],
23. *Soldiers of Polish Origin in the Dardanelles (1915-1918)*, “Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları”, Cilt: 14, Sayı: 27-28, Yıl: 2015/1-2, s. 349-354,
24. „*Chory człowiek (Europy)*” i morze – *konceptje rozwoju i działania floty osmańskiej na początku XX wieku*, „Studia Maritima”, nr XXX, Szczecin 2017, s. 83-99,
25. *Trzy wielkie ofensywy i bitwa o kartofle, czyli rzecz o Turkach na froncie wschodnio-galicyskim*, „Bitewnik Łódzki 1914” nr 13, październik 2019, s. 10,
26. *Intruder in the Harem, or Captain Martin Eric Nasmith's Oriental Adventures*, „Studia Maritima”, nr XXXV, Szczecin 2022, s. 41–84;

1. (współtłumaczenie z W. Jaskowską) Taylor M., *Współczesne lotnictwo wojskowe. Encyklopedia* [tytuł oryginału: *Encyclopedia of Modern Military Aircraft*], Art Books, Kraków 1993; 221 stron,
2. Flack J., *Współczesne lotnictwo bojowe* [tytuł oryginału: *Modern Fighter Aircraft*], Art Books, Kraków 1993; 142 strony,
3. (przekład zespołowy) *Encyklopedia II wojny światowej* [tytuł oryginału: *Encyclopedia of WWII*], Wydawnictwo Ryszard Kluszczyński, Kraków 1994; 320 stron,
4. Burford J., *Duchy dżungli* [tytuł oryginału: *LRRP's in action*], „Komandos” 7-8 (72) 98 – cz. 1 (s. 46-50) i „Komandos” 9 (73) 98 – cz. 2 (s. 19-22);

Udział w konferencjach

1. “The Gallipoli Campaign International Perspectives 85 Years On” – Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, 24-25 kwietnia 2000 (referat pt. *Was it Possible to Renew the Naval Attack on the Dardanelles Successfully the Day After 18th March?*),
2. The Fifth International Congress on Atatürk – Ankara, 8-12 grudnia 2003 (referat pt. *The Role of the Turkish Strategists in Shaping the Early Conceptions of Defense of the Dardanelles (September 1914 – March 18, 1915)*),
3. “Gallipoli in Retrospect 90 Years on” – Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, 24-25 kwietnia 2005 (referat pt. *Credibility of Historical Sources Confronted with Battlefield Research. Outline of the Issue on the Example of two Demolition Landings in Kumkale and Seddülbahir (February, 26 and 27, 1915)*),
4. II Ogólnopolska Konferencja Turkologiczna – Warszawa, 5-6 czerwca 2008 (referat pt. *Tulumbacılar – gdzie są strażacy z tamtych lat...*),
5. III Ogólnopolska Konferencja Turkologiczna – Kraków, 28-29 maja 2009 (sekretarz konferencji; referat pt. *Słów kilka o tym, co łączy Wernyhorę z krakowską turkologią*),
6. „Świat turecki na arenie międzynarodowej” – Kraków, 4 czerwca 2009 (referat pt. *Panturkizm*),
7. IV Ogólnopolska Konferencja Turkologiczna – Poznań, 7-8 października 2010 (przewodniczenie sesji; referat pt. *Patriotyzm wyprzedzający epokę: Osmanlı Donanma Cemiyeti*),
8. Dzień Archeologii Podwodnej na Uniwersytecie Warszawskim, 16 grudnia 2011 (prezentacja raportu z „Pierwszej Polskiej Ekspedycji Nurkowej do Dardaneli, 2011” wspólnie z Romanem Zajderem i Piotrem Witykowskim ze Stowarzyszenia Wyprawy Wrakowe),
9. Doroczne posiedzenie polskiego oddziału The Explorers Club – Kraków, 20 stycznia 2012 (prezentacja dokonań „Pierwszej Polskiej Ekspedycji Nurkowej do Dardaneli, 2011” wspólnie z Romanem Zajderem ze Stowarzyszenia Wyprawy Wrakowe),
10. III Łódzki Festiwal Nurkowania Wrakowego – Łódź, 25 lutego 2012 (wykład pt. „Rys historyczny kampanii o Półwysep Gallipoli” oraz prezentacja raportu z „Pierwszej Polskiej Ekspedycji Nurkowej do Dardaneli, 2011”),
11. II Międzynarodowe Sympozjum Turkologiczne – Warszawa, 12-14 września 2012 (referat pt. *15th Corps of the Ottoman Army on the Galician Front in Light of the „Harp Mecmuası” Biweekly Magazine*),
12. Międzynarodowa konferencja pt. „The Centenary of the Balkan Wars (1912-1913): Contested Stances” – Ankara, 23-24 maja 2013 (referat pt. *Some Reflections on the Effectiveness of the Ottoman Navy in the Balkan Wars 1912-1913*),

13. VI Ogólnopolska Konferencja Turkologiczna – Kraków, 7-8 listopada 2013 (sekretarz konferencji; referat pt. *Żołnierze osmańscy w szpitalach Twierdzy Kraków w latach 1916-1919*),
14. “600. Yılında Türkiye – Polonya İlişkileri Sempozyumu” – Ankara, 5 marca 2014 (konferencja zorganizowana przez Kancelarię Premiera Rep. Turcji jako wydarzenie towarzyszące oficjalnej wizycie prezydenta RP Bronisława Komorowskiego w Turcji – referat pt. *Birinci Dünya Harbi Döneminde Polonyalılar ile Türkler Arasındaki Askeri İlişkiler*),
15. XIX Powszechny Zjazd Historyków Polskich – Szczecin, 17-20 września 2014 (referat pt. „*Chory Człowiek (Europy)*” i morze – koncepcje rozwoju i działania floty osmańskiej na początku XX wieku),
16. The 15th Military History Symposium / 15. Askerî Tarih Sempozyumu – Sztambuł, 21-27 marca 2015 (referat pt. *Çanakkale Müstahkem Mevki Topçusunun 18 Mart Muharebesi'nde Oynadığı Gerçek Rol*),
17. Międzynarodowa konferencja pt. “The First World War, the Gallipoli Front and Their Global Results” – Skopje-Bitola, 9-12 grudnia 2015 (referat pt. *Soldiers of Polish Origin in the Dardanelles in 1915-1918*),
18. Konferencja pt. „Ten rok 1916... Ten rok 1921...” – Czerwionka-Leszczyzny, 24 maja 2016 (referat pt. *Żołnierze tureccy na froncie galicyjskim 1916-1917*),
19. IV Międzynarodowy Kongres Turkologiczny – Warszawa, 21-23 września 2016 (referat pt. *Ottoman Soldiers in Galicia (1916-1917) in the Photographs of Kazimierz Kuzyk* oraz przewodniczenie sesji),
20. VIII Ogólnopolska Konferencja Turkologiczna – Kraków, 27-28 kwietnia 2017 (sekretarz konferencji; przewodniczenie sesji; referat pt. *Tureckie cmentarze wojenne z lat 1916-1917 na terytorium Ukrainy*),
21. 9. Milletlerarası Türkoloji Kongresi – İstanbul, 13-16 września 2021 (referat pt. *Kazimierz Kuzyk (1892-1963): Forgotten Photographer of the Ottoman Army and Dynasty*),
22. 17 ICTA – 17th International Congress of Turkish Art – Warszawa, 18-21 września 2023 (referat pt. *War Cemeteries from 1916-1917 of the Ottoman 15th Army Corps on the Former Territory of Galicia – Their Original and Present Appearance* oraz przewodniczenie sesji),
23. “The Last Century in Turkish-Polish Relations (1923-2023)” – International Conference – Warszawa, 19 października 2023 (referat pt. *The Inventory of the Galician Martyrdoms of the Ottoman XV Corps for the Years 1916-1917 made by the Polish State in 1921*);